

מסורת הש"ס

(א) כי קמ. ונקמן י:
סנהדרין (ח): (ב) נקמן
חא: (ג) (שהיון י:
סנהדרין (ט): (ד) נקמן
(ט): (ה) נקמא לימא:
(ו) נקמן ית. ותם חא
כאלא: (ז) כי מגדל דוד
דמשנא.

גליון הש"ס

תוס' דה"ה דה"ה ר"ח
סנהדרין יח חלקה. פי' נקמן
דף י פ"ב מדיה חספה
נעמלא. ופי' נקמאש' כי
פרק ג פטעו פסין י:

מוסר רש"י

במזויף מחובר שהוא
פסול דלע"ג דלמ"ר ר"ח
גט שזן עליו עדים כה
דוקא אין עליו עדים כלל
אזל יז עדים פסולין
פסול מדרגתן. דלמ"ר
קאמי לתימקיה כלפיהו
ומספק עליהו (קמן י:
דוקא גט שאין עדים
כה. ולע"ג מסייה קפ"ד
כמנא. ומיהו אם חתמו
שקר או עדים פסולים
מתוך הגט היה הוא
פסול והשנים י"ב ע"ה.
דק"ל הילכתא בותיה
בגיטין. דע"ג מסייה
כתיי ופסול פסול דנכר
ליכא. אלל לא בשטרות.
דמיני כתיי וחתיב כספר
וחתום כתימה (כלל) כספר
המקנה (קמן י: 18).

המביא גם פרק ראשון גיטין

ד.

וחתמו ונתנו לה כשר. לכתמיה נמי כשר לחתום וליתן בדפסק
כל הגט (לקמן דף טו): ובהכרח (כחזית דף פה). מוכיח
מדבר נחמן דהכא דלמיתו כשיקרא לא חיישין ועוד תנן בפרק כל
הגט (לקמן דף טו). היותם טופסי גיטין לרין שייה מקום האיש והאשה
וקאמר בגמ' משום תקנת עקובה ור' מאיר
היא או משום תקנת עקובה ומשמע

במלאו באשפה דלא שייכי הני טעמי
שרי אפילו לכתמיה ומאן דמפרש נמי
התם משום תקנת סופר ורבי אלעזר
היא משמע דל"מ אין לרין להניח
כלום ושרי לכתוב הכל והא דלא קאמר
הכא חתמו ונתנו לה אומר ר"ת משום
דהוה משמע דלא קני דלא עביד הוי
וא"ת ומאי שגז דבעי ל"מ לכתמיה
כתיבה כתלות למאן דמויף ומתניין
דמחזיר כר' מאיר ושלא לשמה שרי
אפילו לכתמיה ואומר ר"ת דלגבי
לשמה לא חיישין אי מייתי גט לעדים
שאינו כתוב לשמה שיחתמו גם הם
שלא לשמה דיכין דיעי דלרין לשמה
לא אתו למיטעי אלל במחזיר אי כתב
לה במחזיר וזמין דמיטעלי ואין
מוכרין תלוש וחתימו: בוריה רבי
אלעזר במזויף מחובר. מיהא ל"מ ר"ת
עינין שלא לשמה למזויף מתוכו
שחתימום וז קרובין או פסולים דהתם
דין מיפסול משום דלמא אחי למיתקן
עלוייהו להשיאה או להוציא ממון על
פיהם אע"פ שהדבר חתם אין לעשות
אלל צדעות כשר כדאמר צ"ח ארבעה
אלמין (ויצמת דף לא): נימיה גבי עדים
וימנין דתו כנתנה ומסדיה ורסמנא
אמר מפייהו ולא מפי כתבם אלל הכא
שהעדים כשרים אלל שחתמו שלא
לשמה מה תקלה יש נכך אם נסמון
עליהו וליכא למימר דאי שריין בחתמו
שלא לשמה ינא להכשרי וימנין דחתמו אין
חמלה ויכתבו גט על גבי חתימתו
והתם ליכא עדות כלל דאם כן מטעם
זה גם בשאר שטרות היה לנו להלך
חתימה לשמה ויש לומר דמ"מ איכא
למגור חתימה אטו כתיבה דאם אין
עושין חתימה לשמה גזרין פן לא
יכתבו גם הכתיבה לשמה: דא"מ פני
ר' יהודה היא. אע"ג דכרס פ"ב (לקמן
דף טו). תנא קמא דר' יהודה מלרין
כפני נכתב וכפני נחתם כהא סבר
לה כר"י: ע"ה שההא בחיבתו
וחתיבתו בתלוש. וא"ת ולמה ליה
למינקט וחתימתו כיון שהיה כתיבה

וכי סימא אגן מדאורייתא מסינין לה. להא דרז נחמן: או סי
אומר היה ר' מאיר דבר חורה מיבעי ליה. למימר. דהוה ליה לרז
נתמן דלמורה הוא לפרושא למילתא דלא מיוק חורבא מיניה ולמימני
הכי אומר היה ר' מאיר דבר חורה אפילו מלאו באשפה וכו': (יש)

וחתמו ונתנו לה כשר וב"ת אגן מדאורייתא
קא מתניין לה אי הכי אומר היה ר"מ דבר
חורה מיבעי ליה אלא לעולם רבי אלעזר
הוא וכי לא בעי רבי אלעזר חתימה היכא
דליכא עדים כלל היכא דאיכא עדים בעי
ר' דאמר רבי אבא אמר רבי אלעזר במזויף
מתוכו שהוא פסול רב אשי אמר הא מני ר'
יהודה היא ורסתן ר' יהודה פוסל עד שתהא
כתיבתו וחתימתו בתלוש ומעיקרא מאי
מיעמא לא מוקמינן לה כר' יהודה מהדרין
אר"מ ודסתם מתני' ר"מ מהדרין אר' אלעזר
דרק"ל הילכתא כוותיה בגיטין תנן רבן
גמליאל אומר אף המביא מן הרקס ומן החגר
רבי אלעזר אומר אפילו מכפר לודים ללוד
ואמר אביי בעירות הסמוכות לארץ ישראל
ומובלעות בתחום א"י עסקינן ואמר רבה בר
בר חנה לרדיו חוי לי הווא אתרא והוי כמבי
כוכי לפומבריתא מבלל דת"ק סבר הני לא
צריך מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר לפי
שאין בקיאין לשמה והני גמירי ומר סבר לפי
שאין עדים מצויין לקיימו והני נמי לא שכחי
לא רבה מתרין למעמיה ורבה מתרין למעמיה
רבה מתרין למעמיה דכולי עלמא לפי שאין
בקיאין לשמה והבא בהא קמיפלגי ת"ק
סבר הני כיון דסמוכות מיגמר גמירי ואתא
רבן גמליאל למימר מובלעות גמירי סמוכות
לא גמירי ואתא רבי אלעזר למימר מובלעות
נמי לא שלא תחלוך במדינת הים רבא מתרין
למעמיה דכולי עלמא לפי שאין עדים מצויין
לקיימו ותנא קמא סבר הני כיון דסמוכות
מישכח שכחי ואתא רבן גמליאל למימר
מובלעות שכחי סמוכות לא שכחי ואתא
רבן אלעזר למימר מובלעות נמי לא שלא
תחלוך במדינת הים תנן וחכמים אומרים אינו
צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אלל
המביא במדינת הים והמוליך מבלל דתנא
קמא סבר מוליך לא צריך מאי לאו בהא
קמיפלגי דמר סבר לפי שאין בקיאין לשמה
והני

כתלוש אי אפשר לחתימתו שמהא גמחזיר ו"ל דמשכחת לה שכתבו על אינן תלוש ואח"כ נעשו והשרים וחתימו: דק"ל א"ן ה"כ בה"א
בגיטין. משום דמיירי הכא בגיטין נקט גיטין אלל הלכה כמותו אף בשאר שטרות אע"ג דכל אמוראי דלקמן (דף טו): סברי כר' אלעזר דוקא
בגיטין קיימת לן כשמואל בדיני פלגי לקמן (סג) אדרב וקאמר אף בשאר שטרות ועוד צ"ח זה גורר (סנהדרין דף כח): גבי מתנתא דהוה חתימי
עלה חרי גיטי קאמר רב יוסף זיל אקנייה בעדי מסירה כר' אלעזר ופרין ליה אביי והאמר ר' אבא מודה ר' אלעזר במזויף מתוכו שהוא פסול
משמע דרז יוסף ואבי דהוה נמלא סברי כר' אלעזר וצפירקין נמי (אמר ר' אבא האי שטרא פרסאה דמסריה ניהליה באפי סהדי ישראל
מגנינן ביה מבני חרי ולפיך לרין למהר שיהו עדי מסירה בשעת נתינת הגט דלינהו כתיי דלי ליכא שם עדי מסירה אינה מנורשת אע"ג
דאיכא עדי חתימה ולא מהני עדי חתימה אלל שאם ימותו עדי מסירה או ילכו להם למדינת הים שמינשא ע"י עדי חתימה דמתנתא בהכשר נעשה
דלאחרין בהשולא (לקמן דף טו). לא כריכא אלל לר' אלעזר דאמר עדי מסירה כתיי תקיט רבנן עדי חתימה דזימנין דמייתי סהדי אי נמי דאולי
למדינת הים וכן משמע צ"ח בחרא (לקמן דף טו): גבי שנים ששלחו שני גיטין ושמוהיהן שוין (ומתערכו) נתן שתייהן לזו ושתייהן לזו וקאמר בגמ' דלא
כר' אלעזר משום דלא ידעי עדי מסירה בהי מיניהו ויגראש אלל לר"מ יוחא זרין לומר דנמשולשין איירי דבעי לר"מ שיהא מוכח מטובו דלאחרין
כרש כל הגט (לקמן דף כד): גבי כתב לגרש את הגדולה ואי לר' אלעזר סגי בעדי חתימה אמאי לא אחיא כר' אלעזר דל עדי מסירה מהכא
בעדי חתימה סגי אלל משמע דלעולם בעי ר' אלעזר עדי מסירה ועוד דרגיל ר"ת לומר דאפילו לר"מ בעי עדים בשעת נתינת הגט דליך דבר
שצדורה פחות משנים וכן שטר מתנת קרקע או שטר מכר שהוא לקנין קרקע ואינו נראה אין מועיל כלום לר' אלעזר אם ידוע שלא נתנו
כפני עדים * מיהו יש לחלק לענין ממון דמהיחא הודאת בעל דין כמאה עדים סגי בעדי חתימה במקום הודאת בעל דין אלל בקדושים וגרושין
לא מהיחא הודאת בעל דין משום דמחייב לאחרים דבקדושים אפר לה אקרויים ובגרושין אפר לה אכתי: וכל"ה סבר ר"מ שאין עדים מצויין
לכייבם והני נמי לא שכחי. וטעמא דרבי אלעזר לא משום דקסבר דמובלעות נמי לא שכחי אלל שלא תחלוך במדינת הים (דמשמע כסמון:
מן

עין משפט
גר מצוה

תוספות ר"ד

ר"ג אומר אף המביא
מריקס ומן התגר רבי
אליעזר אומר אפילו כספר
לודים ללוד: אפר אביי
בעירות הסמוכות לאי
ומבלועין בתחום א"י
עסקינן. פי' רקס וחגר
הם עירות הסמוכות
לאי אלא עשומרים
(חוקר) [חוקר] לבלול א"י
וכפר לודים גם הוא
מחזרה לארץ וספק
לאי אלא שהוא מבלוע
בתוך התחום שבוכל
מתעסק ובכנס לתוך א"י
ובאותה העקמומית היב
כפר לודים ללוד הוא
יושב חוץ הגבול בא"י
דוקא פלגי דתיק סבר
דוקא מפרית הים צריך
שיאמר אבל הני כיון
דסמוכין ומבלועין אינו
צ"ל דשתייהן בהו שיחאה
ואתא ר"ג למימר סמוכין
נמי כנון רקס וחגר לא
שכיחי בהו שיחאה אבל
מובלעין כנון כמפרי לודים
ללוד שכיחי בהו שיחאה.
ור"א אומר אע"ג דשכיחי
שיחאה צריך שיאמר
שלא תחלוך במדינת הים
פי' אחרי שגזרו במדינת
הים לא נתנו חילוק
בדברי: וחכ"א אינו צריך
שיאמר וכו'. פי' אינו צריך
לומר המביא מן הסמוכי
ומן המובלעין ושכיחי
שיחאה אלל המביא
גט מפרית הים לאי
והפולין סא"י מפרית
הים. ואתא לפרוש' שמא
דתיק (כטון) [דאמן]
המביא גט מפרית הים
דיהי' המוליך סאמן
ישראל למדינת הים
דטעמא הוא מפני שאין
עדים מצויין לקיימו
ולא שנא מוליך מסביא
והמביא מדינת למדינה
במדינת הים צריך שיאמר
דלא שכיחי שיחאה: